

metropoll

KADIN HAKLARI & SORUNLARI

Bölüm Özeti

KADINLARIN EN ÖNEMLİ SORUNU

Kadın hareketi hem örgütlülük hem de gündem yaratma yeteneği bakımından son zamanlarda oldukça etkili. Bir yandan da kadınların yaşadıkları sorunlar gündemden düşmüyor. Özellikle de kadına yönelik şiddet.

Kadınların en önemli sorunları arasında Türkiye kamuoyu %31 ile en başta 'şiddet'i dile getiriyor. Eğitimsizlik %12 ile kadınların ikinci en önemli sorunu olarak görülüyor. Kadın-erkek eşitsizliği %6 ile üçüncü sırada. Toplumun %30'u da işsizlik, aile baskısı, taciz, mahalle baskısı ile birlikte bütün bu sorunların hepsini topluca kadınların en önemli sorunları olarak niteliyor.

KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE HÜKÜMET

Kadınlara ilişkin en önemli ve acil sorun olarak şiddet görülüyor. Bu, hem mevcut araştırmada hem de kamuoyuna yansıyan olaylarda karşımıza çıkıyor. Birçok kadının ölümüyle veya travmatik şiddet görmeleriyle sonuçlanan olaylardan toplumun büyük bir kesimi hükümeti sorumlu tutuyor. Halkın %46'sı kadınlara yönelik şiddet ve ayrımcılıkta hükümeti 'çok sorumlu', %28'i de 'kısmen sorumlu' tutuyor. Kadınların şiddete ve ayrımcılığa uğramalarında hükümeti sorumlu tutmayanların oranı ise %22.

KADINLAR VE ERKEKLER GERÇEKTEN EŞİT Mİ?

Kadın- erkek eşitliği hem genel olarak insan hakları söylemleri ve sözleşmelerinde hem de ulusal yasal metinlerde yerleşik bir kabul. Ancak pratikte bu eşitlik fikrine aykırı olarak kadınlara yönelik ayrımcı politikalar hala oldukça yaygın. Kamuoyu da bu görüşte. Halkın %67'si kadınlar ve erkeklerin eşit şartlarda hayat sürdüklerini düşünmüyor. Kadın ve erkeklerin yaşam koşullarının eşit olduğunu söyleyenlerin oranı ise %30.

Benzer şekilde kadınların ve erkeklerin eşit çalışma koşullarına sahip olmadığını düşünenler toplumun %61 gibi büyük bir çoğunluğunu oluşturuyor. Yaklaşık üçte birlik bir kitle ise kadınların ve erkeklerin eşit çalışma koşullarına sahip oldukları kanısında. Çalışma koşullarının eşit olmadığı görüşü en belirgin olarak İYİ Parti ve CHP seçmenlerinde var. Bu iki ana muhalefet partisinin kadın sorunlarına daha duyarlı bir tabana sahip olduğu görülüyor.

Şubat 2020'de %27 olan 'eşit çalışma koşullarına' sahip olduğu görüşü bugün itibarıyla %34'e çıkmış durumda. Zaman içinde değişen bu algı gerçekten koşullardaki bir iyileşmeye mi, yoksa algıya mı dayanıyor tespit etmek zor.

KADIN HAKLARI

Kadın haklarının realize edilmesi yasal zeminin dışında toplumsal bir desteği ve bunun temeli olacak kültürü gerektiriyor. Ancak Türkiye’de henüz yasal anlamda da kadın-erkek eşitliğini sağlayacak düzenlemeler eksik görülüyor. Toplumun %58’lik büyük bir çoğunluğu mevcut hukuki düzenlemelerin kadınların eşit haklara erişimi için yeterli olmadığını düşünüyor. Eşitliğin hukuki altyapısı hala hazır görülüyor.

Siyasette son derece az temsil edilen kadınlar aynı zamanda siyasetten olumsuz da etkileniyorlar. Halkın %57’si siyasetçilerin tavırlarının kadın-erkek eşitliğini olumsuz etkilediğini kanısında. Siyaset, kadın haklarına destek vereceğine siyasetçiler tavırlarıyla kadınların eşitlik mücadelesine zarar veriyorlar.

Türkiye’de kadınların eşitlik ve özgürlükleri için sadece yasaları ve siyasetçileri değil toplumu da aşmaları gerekiyor. Halkın %56’sı kadınların özgürlüklerinin toplum tarafından kısıtlandığını düşünüyor. Türkiye’de kadınlar ‘toplum’ engeline de çarpıyorlar.

Bu bağlamda toplumsal ve siyasal bir tutum olarak muhafazakarlık da kadının eşitlik mücadelesinde bir kısıt yaratıyor. Halkın %46’sı muhafazakarlığın kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmasını engelleyici bir rol oynadığını görüşünde.

KADIN VE SİYASET

Bir siyasi partide kadınların sayısının yüksek olmasının o partiyi daha başarılı hale getireceğini görüşüne katılanlar toplumun %70’i. Siyasi partilerin birçoğunda sınırlı bir varlık gösterebilen kadınlar hakkında toplumun başarı beklentisi son derece yüksek. Yine muhalefetin üç büyük partisini tabanı bu konuda en yüksek olumlu kanaate sahip.

KADINLARIN SİYASETE KATILIMI

Demokratik bir cumhuriyet, siyasete katılan ‘aktif’ bireyler gerektirir. Mümkmn olan en geniş siyasal katılım yönetimin denetimi sağlaması bakımından değerlidir. Türkiye’de genel bir siyasal katılımın yanı sıra aktif siyaset yapmak konusunda da toplumun fazla istekli olmadığı görülüyor. Siyasi partiler arasında tabanı katılıma en istekli kitle İYİ Parti. Siyasete aktif katılmak isteyenler toplumun %29’unu, istemeyenler ise %66’lık büyük çoğunluğunu oluşturuyor.

Halkın %29’u siyasete aktif katılmaya sıcak bakarken bu oran kadınlarda %26’ya düşüyor. Kadınlar siyasete katılmaya erkeklerden daha mesafeli.

Hem kadınların hem de erkeklerin siyasette uzak durmalarının ana nedeni siyasette adalet ve dürüstlük olmadığına ilişkin inançları. Ayrıca, ikinci büyük kitle, siyaseti sevmediğini ve siyasetle ilgilenmediğini belirtiyor. Siyaseti kendi kişilik özelliklerine uygun bulmayanlar da siyasetten uzak duran üçüncü büyük kitleyi oluşturuyor.

KADINLARIN EN ÖNEMLİ SORUNU

Seçmenin %31'i Türkiye'de kadınların en önemli sorununun şiddet olduğunu düşünmektedir. Bu konuyu %12 ile eğitimsizlik, %6 ile kadın-erkek eşitsizliği, %4 ile işsizlik ve aile baskısı takip etmektedir.

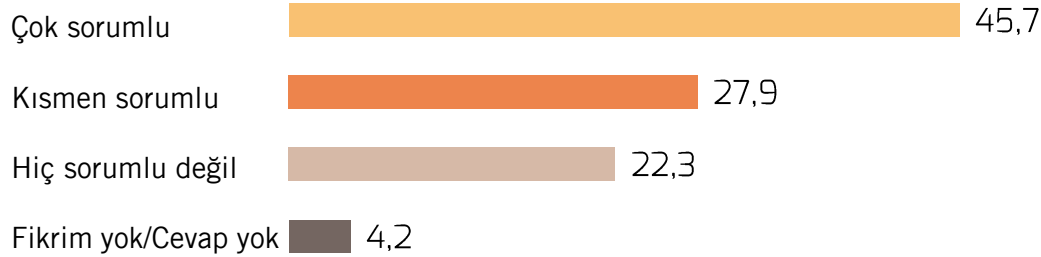
Sizce Türkiye'de kadınların en önemli sorunu aşağıdakilerden hangisidir?

KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE HÜKÜMET

Seçmenin %46'sı kadınlara uygulanan şiddet ve ayrımcılıkta hükümetin çok sorumlu, %28'i kısmen sorumlu olduğunu belirtmektedir. Bu konuda hükümeti sorumlu tutanlar en yüksek HDP tabanında görülmektedir. AK Partililerin %42'si ise hükümeti sorumlu tutmamaktadır.

Kadınlara uygulanan şiddet ve ayrımcılıkta hükümeti ne derece sorumlu tutuyorsunuz?

«Bu Pazar bir Milletvekili seçimi olsa hangi partiye oy verirsiniz?» sorusuna göre dağılım - %

	Çok sorumlu	Kısmen sorumlu	Hiç sorumlu değil	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AKP	19,4	32,3	41,7	6,7	100
CHP	70,0	19,3	8,0	2,8	100
İYİ Parti	51,4	23,4	24,3	0,9	100
HDP	70,6	21,5	5,6	2,3	100
MHP	31,8	36,4	27,3	4,5	100
SP	50,0	35,0	10,0	5,0	100
DEVA	41,4	34,5	20,7	3,4	100
Diğer parti	55,6	25,9	18,5		100
Kararsızım	44,7	31,4	18,6	5,3	100
Protesto oy	37,9	40,7	15,2	6,2	100
Cevap yok	50,7	19,7	22,5	7,0	100
ORTALAMA	45,7	27,9	22,3	4,2	100

KADINLAR VE ERKEKLER GERÇEKTE EŞİT Mİ?

%67'lik kesim Türkiye'de kadınlar ve erkeklerin eşit şartlarda hayatlar sürdüğüne inanmamaktadır. Aksini düşünenler ise %30'luk bir azınlığı oluşturmaktadır.

Türkiye'de kadınlar ve erkeklerin eşit şartlarda hayatlar sürdüğünü düşünüyor musunuz?

Karşılaştırma Tablosu - %

	Şubat 2020	Mart 2022
Evet, düşünüyorum	27,7	30,0
Hayır, düşünmüyorum	70,1	66,5
Fikrim yok/Cevap yok	2,2	3,4

Türkiye’de kadınlar ve erkeklerin eşit şartlarda hayatlar sürdüğünü düşünüyor musunuz?

Kadınlar ve erkeklerin eşit şartlarda hayatlar sürmediği görüşü en belirgin olarak İYİ Parti ve CHP seçmenlerinde mevcuttur. Kadın ve erkeklerin yaşam koşullarının eşit olduğunu söyleyen kadınların oranı %21 iken, erkeklerde bu oran %39’a yükselmektedir.

«Bu Pazar bir Milletvekili seçimi olsa hangi partiye oy verirsiniz?» sorusuna göre dağılım - %

	Evet, düşünüyorum	Hayır, düşünmüyorum	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AKP	46,0	48,6	5,4	100
CHP	18,1	79,8	2,1	100
İYİ Parti	16,5	82,6	0,9	100
HDP	23,2	74,0	2,8	100
MHP	46,2	52,3	1,5	100
SP	36,8	57,9	5,3	100
DEVA	39,3	60,7		100
Diğer parti	46,3	51,9	1,9	100
Kararsızım	31,4	64,9	3,7	100
Protesto oy	21,4	75,9	2,8	100
Cevap yok	19,4	69,4	11,1	100
ORTALAMA	30,0	66,5	3,4	100

Cinsiyete göre dağılım - %

	Evet, düşünüyorum	Hayır, düşünmüyorum	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
Kadın	20,8	75,5	3,8	100
Erkek	39,3	57,5	3,2	100
ORTALAMA	30,0	66,5	3,4	100

Türkiye’de kadın ve erkeklerin eşit çalışma koşullarına sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

Seçmenin %61’i Türkiye’de kadın ve erkeklerin eşit çalışma koşullarına sahip olmadığını düşünmektedir. Bu oran İYİ Partililerde %82’ye, kadınlarda %67’ye yükselmektedir.

Karşılaştırma Tablosu - %

	Şubat 2020	Mart 2022
Evet, düşünüyorum	26,8	34,3
Hayır, düşünmüyorum	69,4	61,3
Fikrim yok/Cevap yok	3,7	4,4

«Bu Pazar bir Milletvekili seçimi olsa hangi partiye oy verirsiniz?» sorusuna göre dağılım - %

	Evet, düşünüyorum	Hayır, düşünmüyorum	Fikrim yok/Cevap yok	Toplam
AKP	51,8	42,6	5,6	100
CHP	23,9	73,3	2,8	100
İYİ Parti	16,0	82,2	1,8	100
HDP	21,0	76,1	2,8	100
MHP	51,5	47,0	1,5	100
SP	40,0	55,0	5,0	100
DEVA	24,1	62,1	13,8	100
Diğer parti	33,3	64,8	1,9	100
Kararsızım	38,3	53,7	8,0	100
Protesto oy	36,6	60,0	3,4	100
Cevap yok	30,6	61,1	8,3	100
ORTALAMA	34,3	61,3	4,4	100

Cinsiyete göre dağılım - %

	Evet, düşünüyorum	Hayır, düşünmüyorum	Fikrim yok/Cevap yok	Toplam
Kadın	28,3	66,7	5,0	100
Erkek	40,3	56,0	3,6	100
ORTALAMA	34,3	61,3	4,4	100

KADIN HAKLARI

Toplumun %58'lik büyük bir çoğunluğu mevcut hukuki düzenlemelerin kadınların eşit haklara erişimi için yeterli olmadığını düşünüyor. Halkın %57'si siyasetçilerin tavırlarının kadın-erkek eşitliğini olumsuz etkilediği, %56'sı kadınların özgürlüklerinin toplum tarafından kısıtlandığı kanısında.

Türkiye'de kadın haklarıyla ilgili aşağıda yer alan önermelere ne derece katıldığınızı belirtiniz.

Türkiye'de hukuki düzenlemeler, kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmasını sağlamak için yeterli değildir

Türkiye'de muhafazakârlık kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmasını engellemektedir

Türkiye'de siyasetçilerin tavırları, kadın-erkek eşitliğini olumsuz etkilemektedir

Türkiye'de kadınların özgürlükleri toplumca kısıtlanmaktadır.

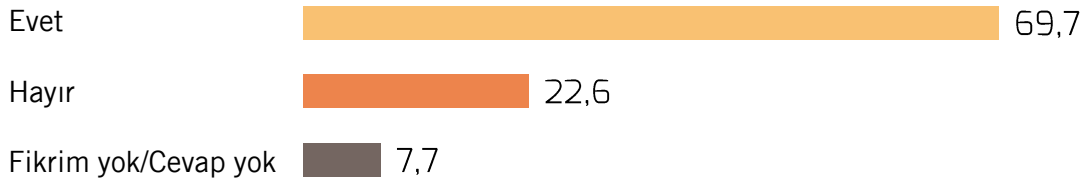

● Katılıyorum
 ● Kısmen katılıyorum
 ● Katılmıyorum
 ● Fikrim yok/Cevap yok

KADIN VE SİYASET

Bir siyasi partide kadın sayısının yüksek olması o partinin daha başarılı olmasını sağlar mı?

Seçmenin %70'i bir siyasi partide kadın sayısının yüksek olmasının o partiyi daha başarılı hale getireceğine inanmaktadır.

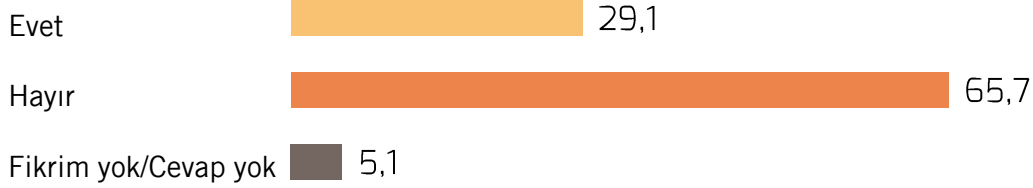
«Bu Pazar bir Milletvekili seçimi olsa hangi partiye oy verirsiniz?» sorusuna göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AKP	57,4	32,7	9,9	100
CHP	79,1	16,3	4,6	100
İYİ Parti	86,2	11,5	2,3	100
HDP	80,1	14,8	5,1	100
MHP	56,9	38,5	4,6	100
SP	65,0	30,0	5,0	100
DEVA	55,2	24,1	20,7	100
Diğer parti	72,2	27,8		100
Kararsızım	66,5	21,3	12,2	100
Protesto oy	68,5	22,6	8,9	100
Cevap yok	59,7	20,8	19,4	100
ORTALAMA	69,7	22,6	7,7	100

KADINLARIN SİYASETE KATILIMI

Halkın %29'u siyasete aktif katılmak isterken, %66'sı istememektedir. Cinsiyete göre değerlendirildiğinde, siyasete katılım isteği erkeklerde %32, kadınlarda ise %26'dır.

Siyasete 'aktif' katılmak ister misiniz?

Cinsiyete göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
Kadın	26,2	68,2	5,6	100
Erkek	32,1	63,2	4,7	100
ORTALAMA	29,1	65,7	5,1	100

«Bu Pazar bir Milletvekili seçimi olsa hangi partiye oy verirsiniz?» sorusuna göre dağılım - %

	Evet	Hayır	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AKP	32,1	62,7	5,2	100
CHP	25,5	70,2	4,3	100
İYİ Parti	44,0	50,9	5,0	100
HDP	28,2	65,0	6,8	100
MHP	39,4	59,1	1,5	100
SP	21,1	73,7	5,3	100
DEVA	13,8	82,8	3,4	100
Diğer parti	33,3	61,1	5,6	100
Kararsızım	20,7	73,4	5,9	100
Protesto oy	21,2	74,7	4,1	100
Cevap yok	16,7	70,8	12,5	100
ORTALAMA	29,1	65,7	5,1	100

Neden katılmak istemezsiniz? *

(* Siyasete 'aktif' katılmak istemediğini belirten %65,7 oranındaki seçmene sorulmuştur.)

Seçmenlerin siyasete 'aktif' katılmak istememelerinin ana nedeni siyasette adalet ve dürüstlük olmadığına ilişkin inançları. %19'luk kitle ise siyaseti sevmediğini ve siyasetle ilgilenmediğini belirtmektedir.

